

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานการณ์ภาพและบทบาทของโทรทัศน์ท้องถิ่นเพื่อชุมชนผ่านรายการโทรทัศน์ของ สทท. 11 พิษณุโลก ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ทำการวิจัยและพัฒนารายการของสถานีโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นชุมชนของตนเอง รวมทั้งติดตามผลที่เกิดขึ้นต่อประชาชนและการพัฒนาชุมชนภายหลังการดำเนินการวิจัยซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ การวิจัยเอกสารร่วมกับการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนภาคเหนือตอนล่างที่มีต่อรายการท้องถิ่นปัจจุบัน ร่วมกับการทดลองปฏิบัติการผลิตรายการเก็บเบี้ยได้ทุนร้านและรายการส่งเสริมศิลปินไทย จากรายการทั้งหมดของสถานี ตามแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและสื่อเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้กำหนดให้มีการประเมินความเป็นโทรทัศน์ท้องถิ่นเพื่อชุมชนในระดับองค์กร ระดับรายการ และระดับผู้ชม

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ โครงสร้างการจัดการสถานีและการบริหารงานแบบราชการเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงาน เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาด้านงบประมาณ อุปกรณ์และเทคโนโลยี อัตราค่าจ้าง ในขณะที่คุณลักษณะของบุคลากรในเชิงคุณภาพกลับส่งผลในทางบวกคือสามารถปฏิบัติงานได้ดีพอควรในท่ามกลางปัญหาเชิงโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นผลจากอุดมการณ์วิชาชีพและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวบุคลากรแต่ละคนเป็นหลัก ซึ่งหากมีการพัฒนาน่าจะสามารถเป็นแรงขับเคลื่อนองค์กรที่สำคัญได้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

รายการท้องถิ่นปัจจุบันที่ได้รับความนิยมมากที่สุดได้แก่ รายการข่าวท้องถิ่นและรายการส่งเสริมศิลปินไทยและจัดว่าเป็นรายการที่มีเนื้อหาและการผลิตที่เข้าข่ายการเป็นรายการโทรทัศน์ท้องถิ่นเพื่อชุมชนเช่นเดียวกับรายการเก็บเบี้ยได้ทุนร้าน ในขณะที่รายการอื่นๆมีลักษณะไม่ชัดเจนที่จะสามารถระบุได้ว่าเป็นรายการในลักษณะดังกล่าว

ผู้ชมร้อยละ 57 ที่นิยมชมรายการของสถานีคือกลุ่มผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมักเป็นแหล่งข้อมูลในการผลิตและสนใจรายการประเภทสาระความรู้ ส่วนประชาชนทั่วไปอีกร้อยละ 43 ไม่นิยมชมรายการเนื่องจากติดภาพลักษณ์ของสถานีว่าเป็นของรัฐบาล รายการไม่มีความต่อเนื่องและขาดความแน่นอนของผังรายการค่อนข้างมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการของผู้ชม พบว่าสามารถทำได้ในระดับการเป็นผู้ชมและระดับผู้ผลิตบางส่วนเท่านั้น ส่วนระดับผู้วางนโยบายและวางแผนการผลิตยังไม่สามารถเข้าร่วมได้

จากการประเมินความเป็นโทรทัศน์ท้องถิ่นของ สทท. 11 พิษณุโลกในทุกระดับสรุปได้ว่า สถานียังไม่สามารถแสดงศักยภาพและบทบาทในการเป็นโทรทัศน์ท้องถิ่นเพื่อชุมชนได้อย่างเต็มที่

Abstract

The objectives of this study were to survey the status, the local television role for the community via National Broadcasting and Television Channel 11, Phitsanulok.(NBT.CH.11 Phitsanulok) Then to study factors resulted in implementation, to research and develop the TV. Programs by allowing people in the community to participate in presenting their issues by themselves. To follow up the results that had impact on the people and community development after the research implementation. This study was qualitative research comprising of two parts; first documentary research and second, survey on public's opinions in lower north towards the present local programs in cooperation with the action research on Kep Bia Tai Thun Ran Program and Songserm Silaphin Thai Program (Thai Artistic Promotion Program) from all the station programs towards the participatory communication and media development. Moreover, and evaluation of local television for community in organization level, program level and audience level were designated.

The findings found that factors in organization such as Station Structure and bureaucratic administration had an impact on the implementation leading to budget problem, equipment and technology, workforce. Whereas the characteristics of the personnel were qualitatively positive, that is, they could work quite well among the midst of infra structure problem. This resulted from the idealistic professional and individual achievement incentive if they have been developed, they would have driven the organization more effectively than present.

The most favorite recent local programs were Local News and Songserm Silaphin Thai Program. They presented the content and the production which was relevant to local production for community development.

together with the Kep Bia Tai Thun Ran Program , while other programs were so vague which could not be identified as the previous ones.

57% of the audience preference was community leaders and government officials who provided the information resources in production and were interested in knowledge matter. 43% of the audience did not prefer the program because of being a government TV.Channel. Beside it was not continual and lacked proper program planning.

It found that the participatory production of the audience could be managed partly in the audience and production levels only , whereas policy making and production plans were not allowed for those people to participate.

From the evaluation of the local channel of NBT.CH.11 Phitsanulok in all levels, it concluded that the Station could not show its potential and role in the local TV. Production fully.